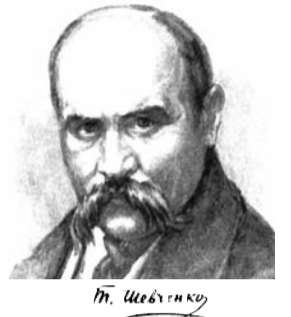

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXIV-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 7-8/квітень 2013 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

М. Шевченку

**ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!**

У номері:

- СФУЖО – 65 років ▶ стор. 2
- Олімпіада з української мови ▶ стор. 3
- До євроінтеграції України ▶ стор. 4
- Учімо дітей читати ▶ стор. 5
- Підготовчий клас є! ▶ стор. 6
- Про нашу рідну мову ▶ стор. 7
- Немає проблемних питань ▶ стор. 8
- «Молодь у дії» ▶ стор. 9
- Святий Юрій (23.04./06.05) ▶ стор. 10
- Пошук партнерів ▶ стор. 11
- Свято Шевченка в Ясах ▶ стор. 12
- Шевченкіана в Сату-Маре ▶ стор. 13
- Моя вишиванка ▶ стор. 14
- Історія Великодня ▶ стор. 15
- З днем народження Вас! ▶ стор. 16

Зустріч комісії з навчання нацменшин

16 квітня відбулася зустріч комісії з навчання в складі Ради національних меншин на запрошення угорської парламентської групи у Румунському парламенті. Мета цієї зустріч була оцінення проведення національних олімпіад серед нацменшинами. На зустріч були запрошені Марко Отіло – державний секретар, Родіка Прекупецу – голова Департаменту з міжнародних відносин, Ангел Талван – голова комісії з навчання Депутатської палати та інші.

Родіка Прекупецу заявила, що для учнів олімпійців із ліцеїв є можливість провести екскурсію в Австрію та Італію, а стосовно

учителів, які підготовлювали учнів для олімпіади, Еніко Ката-лін Лацко, державний секретар, пообіцяв надати курс пропозиції щодо їх нагородження.

Цього року Національна олімпіада з української мови та літератури відбулася в м. Карансебеш, Карашсеверинський повіт. 37 учнів з п'ятьох

повітів (Ботошанського, Карашсеверинського, Марамороського, Сучавського та Тіміського) одержали премії й відзнаки.

Перше місце зайняв Сучавський повіт (12 премій), друге – Марамороський повіт (11 премій), а третє – Тіміський повіт (5 премій). Нагородження олімпійців відбулося 5-го квітня у Культурному будинку ім. Георга Шуру м. Карансебеша, де були присутні представники міської влади та СУР.

Від СУР учні-олімпійці одержали: дипломи, книжкові премії та екскурсію по маршруту Карансебеш – Сармізегетуза – Денсус – Гунедорський замок – Монастер Пріслоп.

Роман ПЕТРАШУК

СФУЖО – 65 років

Укrajнський жіночий рух почався у другій половині XIX ст. 1884 року було засновано першу жіночу організацію в Україні. Під час короткої незалежності України (1917-1920) до українського парламенту було обрано 11 жінок.

Українські представниці брали активну участь у численних міжнародних жіночих конференціях.

Розквіт діяльності жіночого руху закінчився разом із розпадом 1921 р. Української Республіки. А на західних землях України жіночий рух припинено в кінці 1938 року.

Після другої світової війни багато українських діячок емігрували до країн вільного світу. Вони вступали в існуючі там жіночі організації або творили нові.

Для того, щоб якнайуспішніше поширювати у вільному світі правду про Україну, вже в 1948 році українські жіночі організації об'єднуються у Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій, щоб спільно допомогти поневоленій Україні.

В листопаді цього року сповнюється 65 років з того часу, як у Філядelfії представниці 10-ох жіночих організацій Північної і Південної Америк та Європи вирішили створити Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій, щоб спільно говорити світові про долю української жінки під московським комуністичним ярмом, а також старатися зберігати національну ідентичність у своїх родинах, товариствах у державах, де вони проживали.

Ці 10 організацій – засновниць СФУЖО – перераховані в статуті.

Федерація об'єднує всі жіночі організації, які в той самий час мають повну незалежність.

Від 1948 року членки організації виступали на неукраїнських, різнодержавних та світових форумах, ширили правду про поневолену Україну, жінку в Радянському союзі, жінку політ'в'язня, невільника таборів праці, гулагів.

СФУЖО – українська установа, яка є в системі Організації Об'єднаних Націй (ООН), асоційована з Департаментом Публічної Інформації – ДПІ (від 1990 р.) та має консультативний статус у Економічній та Соціальній Раді (від 1993 р.), член ЮНІСЕФ.

Завданням СФУЖО було збереження української духовності і християнської моралі родини; плекання почуття єдності українського народу; входити у зв'язки з міжнародними, зокрема, жіночими організаціями, репрезентувати перед ними українське жіноцтво і український народ.

Тепер, в 65 років її існування, бажаємо СФУЖО щире Многая і благая літ!

Шановні друзі!

Посольство України в Румунії має честь привернути вашу увагу до українського супутникового каналу “Перший Ukraine”, який транслюється по всій території Румунії, без кодування, безкоштовно. Канал розпочав своє мовлення восени минулого року і демонструє програми та фільми про українську історію та сьогодення, документальні фільми та сюжети про видатних українців, культурні й релігійні програми та багато інших цікавих і непересічних проєктів, мета яких – показати світові традиційну та сучасну Україну.

Більш детальну інформацію про цей канал та технічні параметри, необхідні для його налаштування, ви можете знайти на сайті Посольства (<http://romania.mfa.gov.ua/ua/press-center/notices/461-suputnikovij-kanal-nacionalnoji-telekompaniji-ukrajini-pershij-ukraine>) або на сайті самого телеканалу: <http://firstua.com/uk/coverage>

Пропонуємо вам також розмістити цю інформацію у очолюваних вами друкованих виданнях Союзу українців Румунії, адже саме їхнім читачам було б цікаво отримати можливість дивитися якісні телепередачі рідною мовою.

В разі виникнення запитань, звертайтеся, будь-ласка, безпосередньо до мене.

З повагою,
Ігор ГОЛОВЧЕНКО
керівник протоколу
Посольства України в Румунії

Посол США в Молдові назвав головування України в ОБСЄ удачею для учасників переговорів щодо Придністров'я

Надзвичайний і Повноважний посол США в Молдові Вільям Мозер вважає головування України в ОБСЄ великою удачею для учасників переговорів щодо придністровського врегулювання у форматі «5+2» (Молдова, Придністров'я, Україна, Росія, ОБСЄ, ЄС і США).

Про це дипломат заявив в ефірі одного з молдавських телеканалів, – передав власний кореспондент УКРІНФОРМУ в Республіці Молдова.

«Хотілося б особливо підкреслити значущість поновлення діалогу між Кишиневом і Тирасполем, а головування України в Організації з безпеки і співпраці в Європі є для усіх учасників переговорів щодо придністровського врегулювання великою удачею», – заявив В.Мозер.

Посол зазначив, що процес придністровського врегулювання буде тривалим і нелегким, і вирішальне слово у врегулюванні конфлікту належить громадянам, що проживають на обох берегах Дністра.

Вільям Мозер не виключає, що одним із шляхів розв'язання конфлікту може стати федералізація Молдови, включаючи надання Придністровському регіону особливого статусу у складі єдиної Молдавської держави.

УКРІНФОРМ

Олімпіада з української мови – національний етап

2-5 квітня 2013 року в м. Карансебеш, повіт Караш Северин, відбувся національний етап олімпіади з української мови та інших слов'янських мов.

Відкриття олімпіади відбулося в карашсеверінському будинку культури, де брали участь: Іліє Шова – заступник голови з карашсеверінської повітової ради, Болеску Коко заступник голови м. Карансебеш, Микола Борчан сіті-манаджер, Ева Нодь – директор кабінету державного секретаря, Паша Поліков – заступник голови комісії олімпіади з української мови,

Теофіл Рендюк – представник Посольства України в Румунії, Александр Мікіч – представник Посольства Російської Федерації в Румунії, пан Глава – депутат

хорватської меншини та інші представники держадміністрації.

Від Союзу українців Румунії (СУР), брали участь: Степан Бучута – голова СУР, Іван Робчук – перший заступник голови СУР і голова комісії олімпіади з української мови, Мирослав Петрецький – перший заступник голови СУР, Лібер Іван – заступник голови СУР, Міжок Лучія – голова Жіночої організації СУР та інспектор української мови повіту Сучава, Микола-Мирослав Петрецький – економічний радник СУР. Також були присутні: пані Малярчук Симона – інспектор з української мови повіту Марамориш та Іван Кімпан – інспектор з української мови повіту Тіміш, члени карашсеверінського комітету СУР, викладачі української мови з Ботошань, Караш-Северин, Марамориш, Сучава, Тіміш та з українського ліцею імені Тараса Г. Шевченка з Сігету Мармаціей. Брало участь викладачі української мови: Лівія Роман, Михайло Бобик, Емілія Кодря, Ледія Співалюк, Ілько Саучук, Анка Штюбіану, Міхаела Шімоня.

На олімпіаді брали участь завойовники перших премій на повітовому етапі олімпіади з української мови із усіх повітів, де учні вивчають українську мову.

3 квітня голова СУР мав зустріч з директором ліцею імені Траяна Дода паном Феліксом Бойко.

Союз Українців Румунії нагородив учасників олімпіади з української мови книгами, виданими СУР, та екскурсією до Гунедорського замку в повіті Гунедоара.

Микола-Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ,
економічний радник СУР

Результати Національної олімпіади з української мови та літератури – 2-5 квітня 2013, м. Карансебеш

Перша премія:

Онужик Анна-Світлана, VII кл., Вишавська Долина, Марамороський повіт; **Никифурюк Джорджияна**, VIII кл., Балківці, Сучавський повіт; **Лавиця Оксана**, IX кл., Ліцей ім. Тараса Шевченка, Сігет, Марамороський повіт; **Гоменюк Ралука-Дана**, X кл., Технічний коледж ім. Лацку Воде, Серет, Сучавський повіт; **Попович Беатріса**, XI кл., Ліцей ім. Тараса Шевченка, Сігет, Марамороський повіт; **Шмігельські Серджу**, XI кл., Теологічний семінар ім. Св. Митрополита Дософтея, Сучава; **Урсаке Діана-Андрея**, XII кл., Національний коледж ім. Еудоксія Гурмузакі, Радівці, Сучавський повіт.

Друга премія:

Юркуц Анна-Біанка, VII кл., Вишавська Долина, Марамороський повіт; **Гарасимюк Деніса**, **Гавриляк Вероніка**, IX кл., Ліцей ім. Тараса Шевченка, Сігет, Марамороський повіт; **Трайста Емануєла**, X кл., Ліцей ім. Тараса Шевченка, Сігет, Марамороський повіт; **Співалюк Діана-Марія**, XI кл., Ліцей ім. Тараса Шевченка, Сігет, Марамороський повіт; **Чуря Ліліана**, XII кл., Ліцей ім. Тараса Шевченка, Сігет, Марамороський повіт.

Третя премія:

Гоменюк Резван-Данієл, VII кл., Балківці, Сучавський повіт; **Смичкаш Марта**, VIII кл., Барна, Тіміський повіт; **Усатюк Андрій-Октавян**, IX кл., Національний коледж ім. Міхая Емінеску, Сучава; **Петрецькі Ліліана**, X кл., Ліцей ім. Тараса Шевченка, Сігет, Марамороський повіт; **Білворські Андрея**, XII кл., Технічний коледж ім. Лацку Воде, Серет, Сучавський повіт.

Відзнаки:

Лавер Андрея, VII кл., Штюка, Тіміський повіт; **Палканін Лідія**, VII кл., Корнуцел, Карашсеверінський повіт; **Кіріяк Наташа**, VII кл., Балківці, Сучавський повіт; **Думбрава Ана-Марія Александра**, VIII кл., Мігайлень, Ботошанський повіт; **Бондюк Марія-Адріана**, VIII кл., Кричунів, Марамороський повіт; **Бевка Ірина**, IX кл., Національний коледж ім. Юлія Хаждеу, Лугож, Тіміський повіт; **Керничук Деніса**, IX кл., Технічний коледж ім. Лацку Воде, Серет, Сучавський повіт; **Кіріяк Оксана**, X кл., Технічний коледж ім. Лацку Воде, Серет, Сучавський повіт; **Шевера Сефора**, X кл., Національний коледж ім. Юлія Хаждеу, Лугож, Тіміський повіт; **Шовкалюк Анкуца-Александра**, XI кл., Технічний коледж ім. Лацку Воде, Серет, Сучавський повіт; **Корнищан Олександр**, XII кл., Національний коледж ім. Юлія Хаждеу, Лугож, Тіміський повіт; **Єрем'яш Меліта**, XII кл., Ліцей ім. Тараса Шевченка, Сігет, Марамороський повіт;

Спеціальні премії:

Гринчук Деніса-Олександра, VII кл., Мігайлень, Ботошанський повіт; **Візічканич Петро**, VII кл., Корнуцел, Карашсеверінський повіт; **Аксюк Клавдія**, VIII кл., Штюка, Тіміський повіт; **Гіле Біанка**, VIII кл., Корнуцел, Карашсеверінський повіт; **Кулак Лоредана**, VIII кл., Кричунів, Марамороський повіт; **Бевка Лорена**, IX кл., Національний коледж ім. Юлія Хаждеу, Лугож, Тіміський повіт; **Анішорьяк Іляна**, XII кл., Національний коледж ім. Юлія Хаждеу, Лугож, Тіміський повіт.

ПРЕСОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

СКУ інформує про логотип відзначення 80-ої річниці Голодомору

Пшениця – це символ життя, добробуту, духовного багатства. Це зерно, яке впродовж століть пов'язане з існуванням нашої нації. Однак під час Голодомору 1932-33 рр. воно стало знаряддям геноциду, який був спрямований на знищення стрижня цієї нації.

7 серпня 1932 р. Йосип Сталін ініціював закон про засудження до страти або до 10 років позбавлення волі за незаконне привласнення колгоспної власності. Цей закон призвів до масових

арештів і страт. За жменьку зерна з колгоспного поля були засуджені навіть діти. Цей закон відомий як “закон про п'ять колосків”.

Для відзначення пам'ятної 80-ої річниці Голодомору Світовий Конгрес Українців обрав логотип із зображенням 5 обвитих чорною стрічкою колосків, який створив канадський художник українського походження Олег Лесюк. Будучи пригадкою про спричинене законом тоталітарного режиму спустошення, пшениця символізує непохитність українського народу в

боротьбі за життя і процвітання та його мужність і стійкість у боротьбі за своє майбутнє.

Україна пам'ятає – Світ визнає!

Контакт зі ЗМІ: Ірина Мицак
СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ
145 Evans Ave., Suite 207
Toronto, ON
M8Z 5X8 Canada
Tel. (416) 323-3020
Fax (416) 323-3250
e-mail: congress@look.ca
website: www.ukrainianworldcongress.org

СКУ відзначив позитивний крок на шляху до євроінтеграції України

10 квітня 2013 р. президент Світового Конгресу Українців (СКУ) Євген Чолій надіслав лист Президенту Віктору Януковичу, в якому відзначив, що указ про звільнення колишнього Міністра внутрішніх справ Юрія Луценка та колишнього Міністра охорони навколишнього середовища Георгія Філіпчука у відповідь на заклики світової спільноти, у тому числі й СКУ, є позитивним кроком на шляху до підписання Угоди про асоціацію між ЄС і Україною.

Як і в своїх попередніх зверненнях, а зокрема в листі від 12 лютого 2013 р., президент СКУ ще раз закликав Президента Віктора Януковича та владні структури України виконати наступні вимоги Резолюції Європейського Парламенту щодо ситуації в Україні від 13 грудня 2012 року:

4. [...] провести і впровадити необхідні реформи, зокрема стосовно правової та судової системи з метою повного дотримання принципів демократії та поваги прав людини, фундаментальних свобод, прав меншин та верховенства права;

13. [...] припинити застосування вибіркового правосуддя на всіх рівнях влади і уможливити участь опозиційних партій у політичному житті на основі єдиних правил гри; [...] у зв'язку з цим звільнити та реабілітувати політично переслідуваних опонентів, включаючи Юлію Тимошенко [...] та інших. [Неофіційний переклад].

10 квітня 2013 р. президент СКУ

також надіслав лист до високопосадовців ЄС з закликом вжити відповідні дії, щоб

Росія дотримувалась Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 р. (який підписали Великобританія, США, Україна і Росія) та зупинила використання російського газу в якості політичної зброї для втягування України до Митного і Євразійського союзів та для відновлення Радянського Союзу.

“Ця серйозна загроза “ресовєтизації регіону” може бути припинена з підписанням Угоди про асоціацію між ЄС і Україною під час Третього саміту “Східного партнерства” у Вільнюсі 8-29 листопада 2013 р.” – наголосив Євген Чолій.

Контакт зі ЗМІ: Ірина Мицак
Світовий Конгрес Українців
145 Evans Ave., Suite 207
Toronto, ON
M8Z 5X8 Canada
Tel. (416) 323-3020
Fax (416) 323-3250
e-mail: congress@look.ca
website: www.ukrainianworldcongress.org

СКУ є міжнародною координаційною надбудовою українських громад у діаспорі, що представляє інтереси понад 20 мільйонів українців. СКУ об'єднує в своєму складі українські організації із 32 країн та підтримує зв'язки з українцями ще 14 країн. Заснований у 1967 р. як неприбуткова організація, у 2003 р. СКУ був визнаний неурядовою організацією у Економічній та соціальній раді Організації Об'єднаних Націй зі спеціальним консультативним

ХВИЛЮЮЧА ЗУСТРІЧ ІЗ ЛЮДМИЛОЮ КРАСИЦЬКОЮ

Хор «Ронянські голоси» був постійно запрошуваний брати участь на святі Т. Шевченка у Сату Маре. Можливо, і тому, що тут жив і працював багато років і похоронений ронянський письменник проф. Іван Федько.

Цього року святкування Т. Шевченка у Сату Маре тривало два дні – 22 і 23 березня. Хор «Ронянські голоси» був запрошений представити артистичну програму. Вже по дорозі до Сату Маре ми довідалися, що на свято Шевченка приїхала з Києва прапраправнучка Т. Шевченка Людмила Красицька (від сестри Катерини), голова Канівського фонду ім. Тараса Шевченка.

Члени хору знають біографію Т. Шевченка, співають з приємністю пісні на його вірші. Частина цього хору закінчила український педагогічний лицей у Сігеті, який вдихнув велику любов і шану до творчості поета, художника – генія українського народу Т.Г. Шевченка. Не раз ми запитувалися: чи живе хтось із нащадків його численної родини?

І ось, у півтора століття від смерті і близько 200 років від народження Т.

Шевченка появляється у Румунії (у Сату Маре) його прапраправнучка Людмила. Ми чекали з нетерпінням зустрічі з нею.

О 11-й годині всі зійшлися у парку коло погруддя Т. Шевченка. Перед початком церемонії перший заступник голови СУР і голова Марамороської філії СУР Мирослав Петрецький (який займався Людмилою Красицькою від

самого переходу кордону до Румунії) представив її хористам. Від хвилювання ми не знали що їй сказати, що її

запитати, але сфотографувалися із нею. Було цікаво і приємно побачити її, познайомитися з нею.

Після промов і покладання вінків квітів до пам'ятника Т. Шевченку хор «Ронянські голоси» із Верхньої Рівни виконав кілька пісень на слова Т. Шевченка і про Шевченка під керівництвом Джети Петрецької. І хоча у парку було холодно, віяв вітер, пісні: «Реве та стогне Дніпр широкий», «Якби мені черевички», «Де Канівські кручі високі» і «Заповіт» прозвучали гарно, виконані від усієї душі.

Прапраправнучка Т. Шевченка Людмила Красицька слухала з цікавістю і хвилюванням пісні на слова Т. Шевченка. Після оплесків пані Людмила сфотографувалася із хористами. З ними і кілька гостей та голова СУР Ст. Бучута, який брав активну участь майже у всіх філіях СУР на святкуванні Т. Шевченка.

Не знаю, хто як, але хористи «Ронянських голосів» запам'ятають надовго цю хвилюючу зустріч із прапраправнучкою Т. Шевченка Людмилою Красицькою.

учителька Іляна ДАН

УЧИМО ДІТЕЙ ЧИТАТИ

Знайомство із книгою починається в ранньому дитинстві, коли дитина захоплено розглядає кольорові малюнки, з цікавістю й уважно слухає читання казок. З роками дитина не лише знайомиться з довколишнім світом, а і починає пізнавати його.

Сьогодні постає перед нами хвилююче запитання: чому діти не хочуть читати? На це можна почути найрізноманітніші відповіді. Вважаю, що сьогодні діти мають можливість «працювати» із компютером та різними електронними «знаряддями».

Колись, у мої учнівські часи, найкращі читачі з-поміж школярів нагороджувалися відзнакою «Друзі книжки». Цю відзнаку одержували тільки 3-4 учні із класу на підставі вимогливого колоквиуму, де учні брали участь на лекції-розмові і представляли конспект із прочитаної бібліографії.

Сьогодні для учнів друкується надзвичайно багато допоміжних матеріалів, коментарів і тому, можливо, учні не читають твір.

По-моєму, завдання учителів та викладачів літератури полягає в придумуванні змісту уроку, підбиранні форм і методів навчання, проведенні нетрадиційних уроків. Розвитку читацьких бажань слугує уява, діалог, уміння зіставляти, співпереживання, висловлення власної думки. Щоб учень не був байдужим на уроці, необхідно давати йому працювати. Від учителів та викладачів найбільше залежить читацька доля його учнів.

Ми не можемо примусити людину полюбити книгу, якщо вона цього не бажає. Тому ще з дитинства треба виховувати в дитини любов до книжки.

Формування кваліфікованого читача – процес тривалий з боку школи, сім'ї, звичайно, самого читача.

На уроках літератури діти ознайомлюються з творами найкращих майстрів письменства Румунії, України, письменства всього світу. На цих уроках формується читач, який не просто визубрює уривки напам'ять, а вчиться читати, слухати, бачити.

Щоб викликати інтерес читача до книги та її автора, доцільно розповідати про письменника, його твір та його героїв. А там, де можливо, – проводити екскурсії до будинку-музею письменника, по місцях, пов'язаних з його творчістю, очні і заочні зустрічі, інсценувати уривки з того чи іншого твору.

Не всі компоненти літературного твору сприймаються учнями з однаковою глибиною розуміння. Я спостеріг, що найкраще учні осмислюють вчинки героїв твору. Щодо авторської іронії, ліричних відступів, пейзажів, вони можуть викликати певні труднощі. Так, на мою думку, тут повинен спрацювати учитель, викладач.

Вдумливе читання приносить читачеві естетичну насолоду, дає змогу по-іншому дивитися на світ, людей. Кваліфікованим читачем можна вважати лише того, хто здатний вибрати з прочитаної книжки все цінне для себе. Вчителі та викладачі

літератури, національної і світової, повинні так працювати, щоб учні самі прагнули здобувати нові знання, розширювати свій кругозір, знайти відповіді на хвилююче запитання.

Під час вдумливого читання розвивається образність, творча уява, пам'ять, а сам читач, відтворюючи прочитане, може погодитися з автором чи посперечатися з ним щодо певних питань.

Ціль читання: зберігати у пам'яті зміст прочитаних книг, розкривати вміння висловлювати власну думку, розвивати зв'язне мовлення учнів.

Мій учительський досвід показує, що багато читачів після ознайомлення з книгою відчувають потребу поговорити про прочитане, поділитися з друзями своїми думками та почуттями. В багатьох школах створені літературні гуртки, так звані «студії», з метою вчити учнів виразно читати твори різних жанрів, глибше ознайомлюватися з творчістю письменників, поетів, писати власні вірші.

Завдяки книзі, ми пізнаємо себе, само-реалізуємось, здобуємо нові імпульси до роздумів, до життя.

Відрядно, що вихователі, учителі та викладачі в останні роки мають гарну державну допомогу, – по 100 євро річно – для покупки книжок.

Однак, в ті ж останні роки бібліотеки селами – без читачів, а зустрічі письменників із читачами майже не існує. Ще кілька слів і на цім закінчую. Колись, у лютому місяці, відбувалися зустрічі письменників із читачами в рамках «Місячника книги на селі». Це вже скасовано, бо, нібито, таке вигадка комуністів. Та на їх місце нічого іншого не поставлено...

Юрій ЧИГА

Мрія про підготовчий клас збулася

Після багатьох років здійснилася наша мрія: заснування українського відділу в школі нашого рідного селі - Бистрий. Завдяки підтримки пана директора Василя Онюжика, а також пані інспектора Симони Малярчук і голови Союзу українців Мараморощини пана Мирослава Петрецького це стало можливим. З цієї нагоди їм щиро дякуємо.

Родичі дітей усвідомили, що це шанс, щоб їх діти вчилися двомовно, тобто українською мовою всі предмети, а також і румунську мову.

Хоча вони в шість років ще маленькі, але вже багато вчать, вдосконалюючи особистий словник, вивчаючи і англійську мову, всього три мови.

Може, їм і важко, але пані вчителька Ярина Йордикяну з педагогічною майстерністю використовує різні притягаючі навчальні методи і засоби, і діточки закріплюють легше навчальний матеріал, запропонований міністерством освіти з Румунії.

Пані вчителька 20 років тому вчилася в Самбірськiм педучилищі в Україні, де й здобула педагогічні здібності, які використовує в своїй дидактичній праці.

Вона мріяла викладати українською мовою, так як обіцяла власним викладачам педучилища, коли здобула педагогічний диплом, але це здійснилося ледве тепер. Але, як кажуть, ліпше пізніше, ніж ніколи...

Підготовчий клас існує в приміщенні дитячого садка, в якому дуже приємно вчитись, оскільки 2007-ого року з європейською грошовою допомогою збудовано цей будинок з сучасними світлими класами і все, що підходить теперішнім стандартам.

По-друге, наочний матеріал перевищує все. Тільки як відчиниш вхідні двері, то здібність і майстерність викладачок чарує будь-якого гостя, чи, в нашому випадку, родичів чи дітей, тому що зміни відбуваються разом з приходом нової пори року. Також на стінах прекрасний декор, різні макети і виставки, здійснені діточками.

Тепер пані вчителька Йордикяну має задачу провести своїх учнів аж до четвертого класу.

Ми їй бажаємо міцного здоров'я, терпеливості і сил провести в знання ще багато поколінь.

викладач **Лучія ГЛОДЯН**, село Бистрий

Іван АРДЕЛЯН

«Поміж порогами життя...»

БОЖЕ

Боже,
ти взяв побратима
якого колись посадив
у моє серце...

Прошу тебе
не клади
на його місце
філософа,
що розсікає
мої слова
й висисує кров
для свого добра...

Ти,
що знаєш
і можеш все,
лиши мене,
щоб вибрав
одну музу
яка б дарувала мені
ідеї,
слова чудесні,
щоб міг співати
пісні чарівні....

ДЕКОЛИ

Деколи
насичуємо голову
сумом слів,
вибраних з снопа спогадів,
в яким
знаходимо лише слова,
що карають брата...

Деколи
говоримо
мовою мертвого,
без слів,
кожний маємо
світ свій
і небо,
й Бога, –
тепер світ захворів...

Деколи
нагадуємо той день,
коли несли разом
мертві тіла,
той проклятий день,
коли твоя душа
гладила мої кістки,
що розмотувалися
поміж порогами життя.
Від того дня
не нагадую собі
ні слова,
ні відчуття,
лише сльози
й муки існування...

В той день
сумний і ризуючий
твоє тіло
й моє
стали разом
жмутком зілля...

Деколи
з твого рота
сочаться слова,
що ховають страх
мого серця,

щоб не дивився взад,
бо сніг упав
на мене й тебе,
а дзвони дзвонять
не для нас,
а лише тим,
що не вірують
у відродження...

ЛЮБОВ

Любов
утішає бідне серце...

Думи
спонукують мрії...

Білі сні
виліковують
сумну тишину...

Святі слова
пестять
душу умираючого...

Щирі почуття
запалюють
мрії кохання...

Веселки чарівні
плекають
думи чисті...

Сутінки червоні
сповіщають
ночі чорні...

Туга
жадібна
слів нашого бажання...

У СНІ

У сні
загубився,
танцюю у небі,
маю крила мокрі,
темні,
щезають зірки,
почуття мої
вгамовуються,
а я лечу,
лечу безмогно
до безкінця,
де, може, чекає
моє небуття...

ХМУРИМОСЯ

Хмуримося,
ховаємо душу
й серце,
коли небо паде
на нашу долю,
падуть тумани
на брова,
падемо й ми
один за другим,
наче краплі води
в болота
нашого життя...

Наукова конференція на тему «Українська еміграція в Румунії міжвоєнного періоду». Презентація збірки документів «Питання біженців із-за Дністра. 1919-1936»

У приміщенні Культурно-інформаційного центру у складі Посольства України в Румунії відбулася наукова конференція на тему «Українська еміграція в Румунії міжвоєнного періоду» та презентація збірки документів В.Гузун «Питання біженців із-за Дністра. 1919-1936».

У заході взяли участь представники української громади Бухареста та члени Союзу українців Румунії, молодіжна делегація Світового конгресу українців (громадяни України, Естонії, Іспанії, Росії, Республіки Молдова, Румунії та Сербії), студенти українського відділення кафедри слов'янських мов Бухарестського університету, нащадки українських емігрантів в Румунії міжвоєнного періоду, представники румунської громадськості та працівники ЗМІ.

Згідно з програмою конференції, виступили:

– радник-посланник Посольства Т. Г.

Рендюк з доповіддю «Витоки, етапи та становище української еміграції в Румунії та її вплив на двосторонні відносини».

– автор збірки документів «Питання

біженців із-за Дністра. 1919-1936» В. Гузун з інформацією про результати роботи у фондах румунських архівів, де виявив сотні невідомих дотепер документів про

українську еміграцію в Румунії міжвоєнного періоду.

– письменниця О. Андрич/Порохівська – донька полковника Гната Порохівського, – із спогадами про командира українського полку, який емігрував до Румунії у 1921 р.

– Посол Е.Манчур – син першого військового аташе при Генеральному Комісаріаті Української Держави в Румунії (1918 р.), підполковника Павла Мамчура – із спогадами про свого батька та атмосферу, яка панувала в українських дипломатичних колах в Румунії того часу.

– генерал-майор у відставці М. Покорський – син майора армії Української Народної Республіки Наума Покорського – із спогадами про життєвий шлях свого батька, який прожив в Румунії до 1983 р.

Після конференції відбулася презентація книги В.Гузун «Питання біженців із-за Дністра. 1919-1936».

ПРО НАШУ РІДНУ МОВУ СЛОВО...

Всім відомо, що в цілому світі існує багато національностей, людей, які розмовляють на своїй рідній мові. Ніхто з-між них не ненавидить свою рідну мову. Всі цінують та гордяться своєю рідною мовою.

Через цю статтю маю честь висловити мою гордість і душевне задоволення за те, що я українка. Справа в тому, що я, будучи ще ученицею у восьмирічній школі в нашому селі Верхня Рівна, мріяла вивчати материнську українську мову в українському лицейі ім. Тараса Шевченка в місті Сугеті. Сьогодні я задоволена тим, що числюся випускницею цього українського лицейу.

Певна річ, я ще молода, та життя досить складне; але я маю на увазі слова Тараса Шевченка, котрий, поміж іншим, сказав і так: «Борітеся, поборете, вам Бог помагає». А якщо я вже згадала ім'я генія українського літератури, хочу назвати і деякі його незадоволення. Так, наприклад, у своїй поемі-посланні «І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні...» Т. Шевченко дуже незадоволений розвитком освіти і культури і закликає українців знати свою рідну мову і свою історію, оскільки все це на користь об'єднання українського народу.

Він практично висміює і засуджує тих, хто цурається, не знає або соромиться своєї рідної мови:

...І всі мови

*Слов'янського люду –
Всі знаєте. А свої*

Дастьбі...

А саме української мови.

Видно, що головні ідеї, які впливають з цієї поеми-послання служили навчальним показником українського народу на шляху національного відродження. А у вірші «У всякого своя доля і свій шлях широкий» Т. Г. Шевченко засуджує тих українців, які, хоча вони й українці, але «по-москвовському так ріжуть (тобто по-російськи):

Сміються та лають

Батьків своїх...

На жаль, і сьогодні так само стається, тому що не раз маємо можливість побачити, як два українці, ідучи дорогою, «ріжуть» по-румунськи.

В сьогоднішні дні, на мою думку має велике значення рідна українська мова у розвитку дитини і про це дещо хочу уточнити.

В ранньому дитинстві, маємо можливість захопити увагу дитини через сприймання народної казки, так що викликати, збудити дитину, щоб сповнила різні додаткові питання, бо таким способом розвивається її розум, інтелект. До цього велике психологічне значення має ім'я – наречення (назва) дитини. Дуже багато разів зустрічаємо, що сім'я українського роду не раз, не знаємо з яких неблагословених причин, дають ім'я своїй дитині неукраїнське, а хто знає якого походження, що аж важко висловити його.

Високо освічена людина Іван Іванович Огієнко правильно сказав: «Бережи своє особове ім'я і родове прізвище

в повній національній формі і ніколи не змінюй їх на чужі...».

На жаль, після Грудневої революції 1989 р. в нашій країні, а тим більше після відкриття кордонів до європейських держав, наші українці як батьки, так і матері, будучи примушені виходити за межі для того, щоб забезпечити життя дітям своїм у добрих умовах, заробляючи хліб насущний, були примушені залишити своїх дітей іноді від самого народження для вирощування своїй далекій родині. Таким чином багато з них перебувають у чужомовному середовищі. А до цього додаються радіо, телебачення, інтернет і т.д., а через 2-3 роки, або й більше, повертаються батьки додому і вже знаходять зрумунізовану, або змадяризovanу свою рідну дитину.

В таких випадках батьки (чоловік і жінка) говорять між собою українською, а вже до дитини зобов'язані звертатися чужою мовою. Я не психолог, але сама не можу уявити собі, як почувається дитина, яка перебуває в чужомовному середовищі. Мабуть, переживає стрес, нічим не задоволена, не признає нікого, навіть ні батька, ні матір. Такі діти зустрічають великі труднощі між іншими дітьми в дитсадку, а тим більше, коли стають учнями.

(Закінчення на 10 ст.)

Симона ЛЕВА

Між Україною і Румунією не існує проблемних питань - Посол Румунії в Україні Корнел Іонеску

(Закінчення. Поч. в 5-6/2013 номері)

Хочу відзначити: зустрічі між главами дипломатичних відомств Румунії і України минулого року показали, що у двосторонніх відносинах для нас немає неподоланих перешкод. Більш того, не можу сказати про існування проблемних питань. Так, у минулому спостерігалася певна стагнація, але вона була зумовлена, головним чином, зниженою динамікою двосторонніх контактів. Тому наразі ми повинні в певному значенні ближче підійти до того, що у нас винесено на порядок денний і по можливості виключити будь-які викривлення.

Як представник румунського народу тут, у Києві, можу сказати, що Україна в моїй особі "нажила" собі друга. Я намагаюся використати всі можливості представити Румунію як країну, зацікавлену у взаємодії з Україною в політичному діалозі, сферах бізнесу, туризму.

Крім того, хочу відзначити, що нарівні з іншими європейськими країнами Румунія є послідовним і переконаним прихильником зближення України з ЄС. Європейський Союз зацікавлений у тому, щоб на його східному кордоні був дуже міцний, надійний і безпечний партнер, який забезпечував би стабільність.

- Які Ваші очікування у плані розвитку двосторонніх відносин України і Румунії?

- Треба відзначити, що за останні два роки було надано новий імпульс політичному діалогу, доповнено рамки двосторонньої співпраці. Мої очікування зводяться до того, що ця тенденція збережеться, і в Бухаресті, і в Києві приділятимуть більшу увагу розвитку відносин на урядовому і парламентському рівнях, через представників громадянського суспільства і ділових кіл.

Крім того, сподіваюся, нам вдасться здійснити плани щодо обміну візитами на вищому рівні, які мають велике значення

для розвитку відносин. І, незважаючи на те, що нинішнього року деякі візити не відбулися через виборчі процеси, загалом динаміка розвитку діалогу обнадіює.

- Румунія в останні роки цілеспрямовано працює над приєднанням до Шенгенської зони. Які перспективи вирішення цього питання, і коли громадяни України зможуть отримувати шенгенські візи у консульствах Румунії?

- Приєднання будь-якої країни-члена ЄС до Шенгенського простору має бути добре підготовлене з технічної точки зору, в значенні повної імплементації відповідних вимог. Згідно з висновками місій, які працювали у нашій країні з цього питання, Румунія відповідає всім критеріям законодавства, що регулює приєднання до Шенгенського простору.

Щодо наших консульських установ в Україні, ми наразі ведемо цілеспрямовану роботу з їх переходу до шенгенських стандартів. Зокрема, наше Генеральне консульство в Одесі було переплановане,

його структура і рівень роботи уже відповідають цим критеріям. Раджу по можливості зайти і подивитися, як наразі функціонує наше представництво.

Для Генконсульства Румунії в Чернівцях ми шукаємо нове відповідне приміщення. У Києві вже оформляємо всю необхідну документацію, щоб перемістити консульський відділ Посольства Румунії у нову будівлю, яка відповідатиме всім необхідним вимогам. Думаю, наприкінці лютого - початку березня наступного року ми зможемо зайти і подивитися, як працює зал консульського відділу Посольства у Києві.

- Які перспективи бачать у Бухаресті щодо головування України в ОБСЄ у 2013 році, зокрема, на напрямі придністровського урегулювання? Адже для України і Румунії ця проблема є найбільш близькою у контексті тривалих конфліктів на європейському просторі.

- Пріоритети Румунії у її відносинах з ОБСЄ відповідають зовнішньополітичним цілям і пріоритетам безпеки Європейського Союзу. Ми, звісно, робимо свій внесок у зусилля ОБСЄ щодо адаптації до нових реалій. По суті, це означає зміцнення оперативного потенціалу ОБСЄ для вирішення нових завдань шляхом збільшення ефективності механізмів превентивної дипломатії, регулювання криз і постконфліктного відновлення.

Тому одним із пріоритетів для Румунії залишається урегулювання затяжних конфліктів у регіоні ОБСЄ з постійною участю організації у цьому процесі і відповідно до узгоджених на міжнародному рівні принципів суверенітету, територіальної цілісності і політичної незалежності держав.

Наскільки ми розуміємо, Україна має схожий підхід щодо ролі ОБСЄ загалом і, зокрема, у контексті врегулювання затяжних конфліктів.

Що стосується придністровського урегулювання, Румунія як член ЄС підтримує зусилля, спрямовані на продовження офіційних переговорів у форматі "5+2" (Кишинів, Тираспіль - сторони, Україна, Росія, ОБСЄ - посередники, а також ЄС і США - спостерігачі). Крім того, ми наполягаємо на більш істотному діалозі й підтримуємо більш активну участь ЄС, у тому числі шляхом підвищення його статусу з рівня спостерігача до рівня посередника.

Ми вітали активну участь ірландського головування в ОБСЄ, зокрема, досягнення ритмічності офіційних засідань у форматі "5+2" і підтримуватимемо цю позитивну тенденцію під час головування України в ОБСЄ у 2013 році.

Ярослав ДОВГОПОЛ,
КИЇВ. 17 грудня 2012 року.
УКРІНФОРМ

«МОЛОДЬ У ДІІ»

З 6 по 13 квітня Культурно-християнське товариство українців Румунії ім. Тараса Шевченка організувало в Бухаресті тренінговий курс для української молоді з різних країн Європейського

Союзу та країн-партнерів, які беруть участь в проекті «Нові обставини, нові можливості», що фінансується Національним агентством з європейських програм у галузі освіти та професійної підготовки в рамках програми Євросоюзу «Молодь в дії». У проекті, координатором якого був перший заступник голови товариства Богдан Клемпущ, взяли участь 26 осіб з 7 країн: Естонії, Іспанії, Республіки Молдови, Росії, Румунії, Сербії та України.

Тренерами в цьому проекті були голова Конфедерації українських молодіжних організацій діаспори Мирослав Гочак (Сербія) та представник програми Андрій Донецьк (Україна).

На цьому курсі спрямованому на посилення спроможності молодих українських іммігрантів брати активну участь у суспільному житті на рівні громади та, потенційно, на європейському рівні, розвиток навичок і залучення молодих людей до організації і реалізації як місцевих, так і міжнародних молодіжних проектів, зокрема, в рамках програми Європейського Союзу «Молодь в дії», окрім інтеграційних занять, обговорювалися наступні теми: «Участь молоді, місцеві реалії», «Участь молоді, перешкоди і можливості», «Європейське громадянство, виміри громадянства», «Європейська молодіжна політика», «Залучення молоді та різні можливості», «Імміграція, причини та наслідки», «Залучення та інтеграція іммігрантів», «Культура та культурна ідентичність», «Міжкультурне навчання», «Іммігранти в Європейському Союзі», «Структури іммігрантів», «Можливості міжнародної молодіжної співпраці», «Підхід неформальної освіти в молодіжній роботі», «Управління міжнародним проектом», після чого учасники зібрали

майбутні проектні ідеї, розробили кілька міжнародних молодіжних проектів і встановили наступні кроки для майбутньої співпраці. Також вечорами, окрім вільних вечорів відбулися: «Вітальний вечір», «Організаційний базар», «Міжкультурний вечір», «Вечір кіно» і «Прощальна вечірка».

Учасники тренінгу зустрілися з членами ансамблю «Зоря», з радником посланником Посольства України в Румунії Теофілом Рендюком та депутатом української меншини в

Румунії Іваном Марочко, а також відвідали Парламент Румунії, Музей Села і поклали квіти до погруддя Тараса Шевченка у парку Герестреу.

На прощальній вечірці координатор проекту Богдан Клемпущ подарував всім учасникам публікації СУР і книжки українських письменників Румунії.

Михайло ТРАЙСТА

Виступ М. Мачоки на відзначенні 199-річчя Т. Шевченка в м. Сату-Маре

Пане Генеральний консул, Пані голово Фонду Тараса Шевченка, Пане голово Союзу українців Румунії, Пане префект, Пане голово повітової ради, Пане міський голово, Шановні гості,

Я дуже схвилюваний емоційним зарядом сьогоднішнього дійства і вдячний всім присутнім за участь, яку розцінюю як вияв поваги і симпатії до всієї української громади Сатумарського повіту.

Цей диплом увінчує зусилля всієї нашої громади задля збереження традицій і культурних цінностей українців, відновлення літературної та мистецької спадщини, яку залишив нам Кобзар нашого народу Тарас Григорович Шевченко.

Тоді, коли ми зводили його погруддя в центральному сатумарському парку ім. Василе Лукачу чи організували Міжнародний симпозіум «Тарас Шевченко – апостол українського народу», ми не думали про нагороди. Збереження пам'яті духовного батька України ми вважали обов'язком своєї честі і совісті. У той же час я безмежно щасливий, що наші зусилля були оцінені і нагороджені Дипломом, який радує, але разом з тим покладає на нас велику відповідальність.

Я вважаю, що цей Диплом був вручений не тільки мені, а всій українській громаді Румунії, Союзу українців, комітету нашої повітової філії СУР

Дякую проводу Союзу українців Румунії, який завжди був з нами і підтримував нашу діяльність.

Не в останню чергу дякую місцевим органам влади: префектурі, повітській раді і мерії, які завжди були поруч з нами і без підтримки яких наші зусилля не були б такими плідними.

Вважаю, що найбільшим успіхом комітету Сатумарської повітової філії СУР є взаємодія, добра співпраця з місцевими органами державної влади – інституціями префекта, повітової ради, міської ради, – з місцевими пресою і телебаченням, з усіма парламентаріями повіту Сату Маре, а також із керівниками повітових інституцій від яких постійно отримували і надалі отримуємо підтримку.

Ця співпраця дозволила успішно здійснити ряд заходів, серед яких згадаю кілька:

- Уведення вивчення української мови в I-VIII класах і заснування українського дитячого садка в селі Микула, в якому проживає найбільше число українців Сатумарського повіту.

- Підписання Угоди про науково-технічну співпрацю між Сатумарською повітовою радою і Закарпатською обласною радою. Ініціатором цієї Угоди виступив тодішній Генеральний консул Василь Бочко, і після довгих наполягань з боку нашої філії, які тривали 2 роки, від початку 2006 року, після багаторазових зустрічей делегацій з

боку нашого повіту і Закарпатської області, нарешті в жовтні 2008 року в місті Сату Маре Угода була підписана. Ця Угода дала легальну основу для багаторазової взаємодії між нашим повітом і Закарпатською областю, що дозволило нам брати участь у культурних заходах на партнерській основі, здійснювати обмін досвідом, побратання між населеними пунктами тощо.

Найщиріша наша вдячність, звичайно, належить Фонду Тараса Шевченка, пані Людмилі Красицькій, правниці нашого Кобзаря по сестрі Катерині, яка доклала зусиль, щоб бути сьогодні з нами. Дякуємо усім учасникам Міжнародного симпозіуму «Тарас Шевченко – апостол українського народу», які виступили із доповідями високого наукового рівня, зокрема спеціалістам з Києва і Львова, які, як я зрозумів, і стали ініціаторами присудження мені цього Диплому на чолі з присутніми тут сьогодні д-ром, проф. Академії адвокатури України Тетяною Конончук та д-ром географічних наук і міжнародного права, членом-кореспондентом Лісівничої академії наук України Іваном Дубовичем, йому ж, а також пану Василе Моїшу, першому почесному члену Союзу українців Сатумарської філії, дякую за координування робіт згаданого симпозіуму.

З цієї нагоди хочу подякувати Сатумарським повітській і міській радам за виділення місця під погруддя в парку ім. Василе Лукачу, біля Православного собору, повітового музею і пам'ятника румунському солдату.

За всі ці заслуги комітет нашої філії вирішив присвоїти звання почесного члена СУР Сатумарської філії наступним особистостям:

1. Аврам Еудженіу – префект повіту Сату Маре
  2. Штеф Адриан – голова повітової ради Сату Маре
  3. Койка Дорел – міський голова Сату Маре
  4. Ільєш Юліу – колишній міський голова Сату Маре
  5. Солскі Віорел – колишній заступник міського голови Сату Маре
  6. Джурка Раду – колишній префект повіту Сату Маре
  7. Чубота Віорел – колишній директор Сатумарського повітового музею
  8. Марта Лівіу – директор Сатумарського повітового музею
  9. Аніцаш Йоан – журналіст, письменник
  10. Цімерман Думітру – журналіст, письменник
  11. Бурча Корнел – інженер
  12. Бурча Ніколає – колишній міський голова Негрешть Оаш
  13. Урда Йон – медик ветеринар
  14. Попа Стедіан – інженер, директор
  15. Корняну Йоан – професор, доктор
  16. Добош Штефан – сільський голова Микули
  17. Данко Паул – голова Сатумарської філії Союзу словаків і чехів Румунії.
- Дякую!

Михайло МАЧОКА

СВЯТИЙ ЮРІЙ

(23 квітня / 6 травня)

Ім'я Юрій – грецькою Georges, («Георгес»), латинською – Georgius, що означає «землероб». Святий Юрій – один із найшанованіших святих воїнів і великих мучеників християнського світу.

...У далекій давнині правив жорстокий імператор Царства Римського Діоклеціан (284 – 306 рр.) – страшний гонитель віри християнської.

В той же час служив у римському війську молодий, красивий воїн Георгій (Юрій) родом із Кападокії. Він був сином християн, вихований батьками у великому благочесті. Матір його замучили погани за віру Христову. Вроджена краса, гарний статури, воїн завоював увагу і шану у Діоклеціана і був призначений трибуном-начальником війська в знаменитому римському імператорському полку. Коли Діоклеціан винищував християнство, Георгій був тоді приставлений до царя по військовій службі. Тут він краще розпізнав замисли Діоклеціана, утвердив у собі зневіру до нього як до царя-поганина. Георгій прийняв рішення діяти рішуче: роздав своє багатство (золото, гроші, дорогий одяг) бідним. Рабів, що прислужували йому, відпустив на волю, також відпустив і тих рабів, що були в далекій Палестині у його володіннях. Георгій не боявся імператора, лише перед Богом мав страх. Його привели в царський палац на зборище поган. Тут він признався: «Я – раб Христов і уповаю на свого Бога». Царські воєначальники і близькі були незадоволені його признанням. Тоді Діоклеціан мовив: «Георгію, я був завжди вдоволений твоїм благородством і хоробрістю, тож закликаю тебе: відречися від своїх слів, дай клятву і жертву моїм богам, і ти будеш удостоєний великої слави і почесей».

Святий Георгій відповів: «Якби ти, царю, через мене пізнав істинно Бога, ти й сам приніс би йому хвалу і великі жертви». Ці слова привели до злості і ненависті царя. Георгій був вигнаний і заключений в темницю. Тут його страшно побили, щоб він відрікся своєї віри. Він витримав всі можливі муки: удари списом, удари в п'яти, кам'яні плити на грудях, муки на колесі, в ямі з вапном і т. д. Він все мужньо витерпів і не відрікся своєї віри. Спаситель дав йому божественні сили, захистивши його тіло від мук. В кінці цар наказав відсікти Георгієві голову. Помолившись, Георгій схилив голову під меч і помер від меча і від кари великої 23 квітня / 6 травня 303 р.

На місці, де був замучений св. Георгій в Римі, побудована церква, що носить його ім'я.

В християнському іконописі Святий Юрій зображається лицарем на білому коні зі списом в руках, яким він убиває дракона. За християнською легендою, Святий Юрій врятував невинну дівчину в лівійських степах. За поганським звичаєм, дівчина була принесена в жертву драконі. Дракон в християнській символіці – переможене поганство, на руїнах якого відродилася християнська церква.

За народним віруванням, у цей день «весна сходить на землю». В цей день весна

вже тут, поміж нами, зійшла на землю й починає господарювати: з'являються перші сходи ярини, відживають озимі посіви, зеленіють гаї і сади...

Святий Юрій відмикає землю і небо...

Весняні та літні празники пов'язані з іменами церковних святих:

Перше свято – Святий Юрій

Друге свято – Святий Петро

Третє свято – Святий Ілля.

Вони мають і відповідні обов'язки:

Святий Юрій землю відмикає;

Святий Петро жито зажинає;

Святий Ілля у копи складає.

Колись, в день Святого Юрія, відбувались традиційні обходи полів. Ішли всією громадою в поле «на жита», і там молилися за врожай. Священик правив молебень і кропив свіжу землю свяченою водою.

Існує і така прикмета: «Як дощ на Юря, то буде хліб і в дурнях».

Якщо в день Святого Юрія сховається в житі ворона, то буде врожайне літо, а як горобцеві жито по коліна, то буде лиха година.

Редьку треба сіяти на Юрія – соковитою буде.

Святий Юрій просить свою матір подати йому ключі, щоб відімкнути небо і випустити росу. За народним віруванням роса в цей день має цілющу силу.

Колись селяни в цей день ранком, ще до сходу сонця, збирали росу, поливали нею речі, дівчата вмивалися «на красу», старші люди мочили голову, – «щоб не боліла», а господині кропили цією россою домашню птицю, «щоб курчата плодилися». Найголовніша дія, яка відбувалася в цей день, – це вигін худоби на Юрієву росу. Ця дія пов'язувалася з цілим рядом магічних актів для того, щоб «очистити» свійських

тварин від усього злого і те зло примусити увійти в якийсь предмет, або випалити його вогнем і тим самим забезпечити худобі щасливе перебування на полях, у лісах, в плавнях, а восени щасливо повернутися в господарство. Отже, під виразом «виганяти худобу на Юрієву росу» розуміється відкриття нового сезону, весняно-літнього випасу тварин.

Існує народне вірування, що в день Святого Юрія починає співати соловейко та вперше кує зозуля.

Як хто вперше, почувши зозулю, має гроші в кишені, то матиме гроші цілий рік.

Коли дівчина вперше почує зозулю, вона питається: «Зозуле, зозуленько, чи довго я буду у батька?».

Якщо зозуля більше не куватиме, а здійметься й полетить, то це знак, що дівчина цього року заміж вийде. Якщо почне кувати, то скільки разів «кукне», стільки років має чекати дівчина свого весілля.

Якщо зозуля куватиме, коли ще ліс не одягнувся, буде голодний рік.

Якщо почуєш кування зозулі раніше пісні соловейка, то матимеш нещасливе літо.

Якщо почуєш кування зозулі в ліве вухо – це добрий знак.

Хто в день Святого Юрія лежить на животі на березі річки і бачить у воді рибу, той буде щасливий весь рік.

В день Святого Юрія не добре давати нічого з хати, «бо даватимеш весь рік».

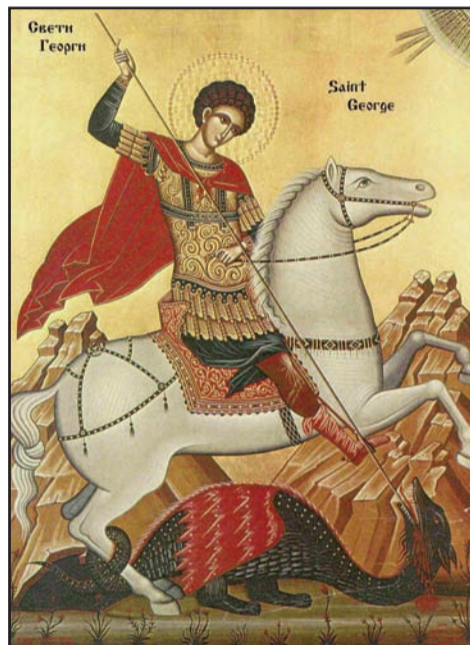
Сміття, яке збирається в день Святого Юрія, добре кидати до коренів дерев, щоб рясно родили.

В день Святого Юрія до сходу сонця відрізують верхи хвостів у всіх тварин. Відрізане закопують в мурашник, щоб тварини розводились, як мурашки.

Від Святого Юрія до Русалок треба стригти овець.

В день Святого Юрія роздають бузок, а в деяких слободах роздають любисток...

Віргілій РІЦЬКО

ПРО НАШУ РІДНУ
МОВУ СЛОВО...

(Закінчення. Поч. на 7 ст.)

Ідеї, які я висловила в цій статті, не хочу, щоб зачислили мене до екстремізму-націоналізму. Ні! Ми всі – громадяни однієї держави Румунії, але по національності українці і в переписі населення, який відбувся минулого року, ми так і записала себе – українцями.

До цього хочу згадати, що навіть Т. Г. Шевченко, хочай був українцем, але, перебуваючи в Петербурзі, спілкувався і писав не лише українською мовою, а

також російською мовою. А до цього хочу додати письменника Миколу Васильовича Гоголя. Він був російськомовник, але переконаний український письменник, чудово володів українською мовою, якою нераз зачарував своїх слухачів. Шевченко в цьому аспекті дуже переконливий:

Учітєся, брати мої,
Учітєся, читайте,
І чужому научайтєся,
Свого не цурайтєся».

Зустріч голів та провідників молодіжних організацій діаспори

14 -17 березня 2013 р. у Львові SKUMO (Світовий Конгрес Українських Молодіжних Організацій) за підтримкою Львівської міської ради організував «Зустріч голів та провідників молодіжних організацій діаспори». Брало участь 20 лідерів молодіжної діаспори політики і голів молодіжних організацій, тобто лідер як сильний організатор, менеджер, керівник і особа з візією, яка старанно працює за ідею. На зустрічі були присутні лідери - представники країн, як: Бразилія, Канада, США, Сербія, Румунія, Молдова, Болгарія, Росія, Словаччина, Угорщина та представники декількох молодіжних організацій України.

14-го березня після відкриття «Зустрічі...» та робочого засідання відбулась зустріч із головою Європейського Конгресу Українців, заступником президента Світового Конгресу Українців Ярославом Хортяні на тему «Стратегія розвитку діаспори та молодіжного руху в діаспорі». Обговорено певні напрямки розвитку діяльності української діаспори, консолідацію українських молодіжних організацій в діаспорі та питання щодо співпраці. Діалог з головою ЕКУ проявив велику підтримку ЕКУ та самої пані Я. Хортяні щодо діяльності SKUMO та молодіжних організацій, а голова SKUMO Мирослав Гочак – організатор зустрічі – підкреслив необхідність офіційної реєстрації молодіжних організацій в країнах, де вони ще не є офіційно оформлені, для покращення співпраці, кращого долучення української молоді до спільних подій та спрощення зв'язків.

В п'ятницю, 15-го числа, учасники зустрічі розробили інтернет-портал молоді діаспори. Концепція порталу полягає в тому, що сьогодні в Інтернеті існує багато сайтів, присвячених українській діаспорі, але немає єдиного, щоб став загальним джерелом інформації про життя і побут українців діаспори, а саме з країн Європи, Північної та Південної Америки,

Австралії і Азії. Портал поміститиме інформації про актуальні події, заходи, маніфестації, міроприємства, окремо по кожній країні, та інші цікаві інформації, заяви, звернення і тп, а також інформації про історію громади.

Після обіду відбулась конференція «Шляхи розвитку співпраці Україна-Діаспора». Своїм баченням та ідеями учасники конференції мали змогу поділитися з громадськими діячами, науковцями та народними депутатами від опозиції, які, попри негоду, з'їхалися до Львова. Зокрема, молодь поспілкувалася з Головою Європейського Конгресу Українців Ярославом Хортяні, Головою Народного Руху України Василем Куйбідою, директором

Княжицьким. У своїй промові перед присутніми голова ЕКУ пані Хортяні висловила переконання, що влада України не приділяє достатньої уваги проблемам та успіхам діаспорян - «Теперішня влада має переглянути своє ставлення до українців, які проживають за кордоном та сприймати їх не як «гуманітарну частку України», а як повноцінну, природну і невід'ємну частину української нації», - вважає Я. Хортяні.

В передостанній день зустрічі була розроблена програма Табору молоді діаспори, – що планує згуртувати понад 300 осіб української діаспори цілого світу, Діаспора Фест 2013 – фестивалю української культури, метою якого є формування інформаційно-культурного середовища для спілкування та творчого обміну досвідом між діаспорою і Україною, а також презентація творчості української діаспори, як сучасної, так і традиційної, де організатори планують запросити сучасні українські гурти з Канади, США, Польщі та Естонії і відомі колективи з України та Форум Української Молоді Діаспори - ФУМД "Тернопіль 2013". Форум в Тернополі буде логічним продовженням зборів Світового Конгресу Українців, що пройде 20-22 серпня у Львові. «Ми плануємо провести форум в кінці серпня. Перша, таборова частина, має закінчитись до 25-26 серпня. «Діаспора-фест» відбудеться десь 29-30 серпня», – розповів М. Гочак, голова SKUMO, член Ради Директорів Світового Конгресу Українців.

Зустріч завершилась заключним робочим засіданням, де були оголошені підсумки і рішення. Надіюсь, що ця зустріч вплине й на дії української молоді Румунії, а як учасник цієї зустрічі зроблю все можливе, щоб долучити українську молодь до спільних заходів та проєктів, проведених з партнерськими молодіжними організаціями України та Європи.

Олександр-Іван ГРЕЧЕНЮК,
м. Клуж-Напока

Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка» Іриною Ключковською, яка побажала молодим лідерам активніше долучатися до політичних та соціальних процесів в Україні, не боятися висловлювати свою думку для захисту інтересів України на міжнародному рівні та з народними депутатами Верховної Ради України Іриною Фаріон, Андрієм Парубієм, Олександром Сичем, Лідією Котеляк, Романом Марцінківим та Миколою

Лист до редакції

ПОШУК ПАРТНЕРІВ - URGENT SEEKING PARTNERS

Шановні колеги,

Шукаємо партнерів з усіх країн Європи для участі в молодіжних проєктах з питань європейської молодіжної політики, молодіжної участі, європейського громадянства, міжкультурного навчання, проектного менеджменту, історії української та європейської міграції, діаспорної структури і міжнародні організації, презентація єврофондів та програм ітп

Проєкти подаються на європрограму «Молодь в дії» / акція 3.1. або 4.3. Партнерами можуть бути неформальні

групи молоді та зареєстровані організації. 2012 р. схвалили 7 наших проєктів, учасниками яких були представники з 20 країн.

Кожний партнер заповнює та підписує Угоду про партнерство, яку вишлемо додатково.

В прикріпленому файлі висилаємо Part A і B, де англійською потрібно заповнити дані та інфо про діяльність вашої неформальної групи молоді або організації. Можна заповнити як офіційно зареєстрована організація, а ми пропонуємо

як Неформальна група молоді, придумаєте назву групи, а в назві прошу уникати слово українська (це для партнерів не з України). Ці дані ми перепишемо в Аплікаційну форму.

Якщо проєкт буде схвалено, кожний партнер вибирає 3 учасників - активна молодь – молодіжні лідери і особи, які працюють в галузі молодіжної політики. Учасники забезпечуються проживанням і відшкодовується 70% подорожніх витрат.

З повагою,
МИРОСЛАВ ГОЧАК

Святкування в Ясах 199-ї річниці від дня народження українського поета-велетня – Тараса Григоровича Шевченка

Мотто:

«Тому хай з нами процвіте Тарас,
Його ми, як спасити, вітаєм,
Хай на свій день завжди прийде до Яс,
Ми з Емінеску тут його чекаєм»

«Прийшов Шевченко в Яси осяйні»

Михайло Волошук

просування традиційної культури Яської повітової Ради, пані Іріна Флоріан, спеціаліст Яського Шкільного Інспекторату, керівництво Національного коледжу мистецтв на чолі з генеральним директором пані Луїзою Даною Барня, викладачі університету «Александрю Іоан Куза», Університету «Г. Асакі», представники інших

З боку засобів масової інформації були запрошені і присутні два редактори Яського телебачення і пан Мерішка Лучіан – редактор відділу для меншин Яського радіо, які підготували короткі репортажі та взяли інтерв'ю для місцевого радіо і телебачення.

Урочистості святкування почались виступами почесних гостей, які підкреслили важливість цієї знаменитої дати, а також далекоглядність, могутню творчу силу, боротьбу за соціальну справедливість та культурне надбання поета не тільки для України, а й для світової культури.

З нагоди надзвичайно важливого культурного заходу, присвяченого 199-й річниці від дня народження українського національного генія, великого сина України Тараса Григоровича Шевченка, наша філія отримала вітальний лист від посла України в Румунії пана Теофіла Бауера, у якому відмічено: «Це урочисте святкування золотими буквами вписується у літопис українсько-румунських культурних відносин і має шляхетну мету – подальше зближення двох сусідніх народів шляхом взаємного збагачення власними і неповторними культурними цінностями та багатим досвідом.

Неоцінимим є внесок Яської філії Союзу українців Румунії у налагодження прямих зв'язків з Вінницею, про що свідчить нещодавно підписана Угода про співробітництво в рамках Єврорегіону «Дністер» а участь вінничан у проведенні Днів Шевченка в Ясах є прямим результатом цієї співпраці». А пан Сергій Татусяк, президент Єврорегіону «Дністер», у вітальному листі пише: «Висловлюю вдячність Яській філії Союзу Українців Румунії за популяризацію української культури за кордоном. Впевнений, в рамках угоди про співпрацю з Єврорегіоном «Дністер» ми спільно доповнимо цю роботу новими ідеями та результатами.

Тож любімо Україну!

Пишаймося, що ми українці! Єднаймося довкола українського!».

(Продовження на 13 стор.)

Віктор ГРИГОРЧУК,
голова Яської філії СУР

Під таким мотто пройшли в цьому році в Ясах урочистості, присвячені 199-річчю з дня народження геніального українського поета, прозаїка та художника - Тараса Григоровича Шевченка.

На підставі хорошого співробітництва, яке зміцнилось в останні роки, між Яською філією СУР і Національним коледжем мистецтв «Октав Банчіле» для проведення заходів нашим писанкарям було приділене почесне місце, де вони представили виставку писанок і з радістю та відданістю показали відвідувачам писанкарську техніку, характерну для південної Буковини. У тому ж просторі (вестибюль залу фестивалю заходів коледжу) наша філія організувала і представила для своїх гостей стенд з книгами знаменитого поета на українській та румунській мовах, а також стенд з книгами письменників з України та румунських письменників української меншини і кілька газет та журналів, виданих СУР у цьому році. У рамках цієї виставки були представлені довідники: «Традиції та іновачії в українській кухні» і «День рідної мови».

Почесними гостями цього урочистого святкування були пан Ромео Олтяну, префект Яського повіту, пан Крістіан Адомніцей, голова Яської повітової Ради, пан Василь Боєчко, Генеральний консул України в місті Сучава, пан Іван Марочко – депутат у Парламенті Румунії від української громади, пан Іван Боднар, голова Сучавської філії СУР, пан Мирослав Петрецький, голова Марамороської філії СУР, пан Роман Петрашук, редак-

тор газети «Вільне слово», пан Жіжіє Тудор, директор Єврорегіону «Серет-Прут», який нещодавно уклав угоду про співпрацю з Єврорегіоном «Дністер», пані Фулга Турку із Управління програми і стратегії Яської повітової Ради, пан Адриан Арделян, директор центру охорони і

меншин із м. Яси, іноземних культурних центрів, розташованих в м. Яси, керівники неурядових організацій і фондів, підприємств і установ.

За нашою оцінкою у цій події взяли участь близько 350 осіб, яким ми дякуємо.

БЕРЕЗНЕВА ШЕВЧЕНКОВА П'ЯТНИЦЯ У САТУ МАРЕ

П'ятниця, 22-го березня 2013 року в місті Сату Марє. Тут – церемонія вручення Диплому лауреата премії Канівського фонду ім. Тараса Шевченка Михайлові Мачоці – голові Сатумарської філії СУР і першому заступнику голови СУР.

На подію прибули важливі гості: Василь Боєчко, генеральний консул України в Сучаві; Людмила Красицька, голова фонду ім. Т. Шевченка, прапраправнучка сестри Тараса Шевченка – Катерини; Кончук Тетяна, університетський професор, керівник кафедри філології і культурології Академії і адвокатури України, Київ; Іван Дубович, доктор географії і доцент кафедри економічної екології, доктор міжнародного права, член кореспондент Наукової лісної академії України; Аврам Євдженіу – префект повіту Сату Марє; Штеф Адриан – голова Повітової ради Сату Марє; Койка Дорел – примар міста Сату Марє; Степан Бучута – голова СУР; Юра Глеба – перший заступник СУР, голова Тіміської філії СУР; Мирослав Петрецький – перший заступник голови СУР, голова Марамурської філії СУР; Іван Лібер – заступник голови СУР, голова Карашсеверінської філії СУР; українська преса СУР: Ірина Мойсей – головний редактор журналу «Наш голос», Богдан Мойсей – голова Фінансової комісії СУР; Тереза Шендрю, редактор в «Українському віснику»; Місцева мас-медіа.

Гості з України відвідали Префектуру і Повітовий Союз, а після того загостили у фестивалний зал готелю «Регал».

Тут уся увага була приділена філії СУР Сату Марє, а особливо його голові Михайлові Мачоці.

Виступили зі своїми промовамі – префект повіту, голова Повітової Ради і консул України визначили роль повітової філії, Михайла Мачоки у співпраці із повітовою адміністрацією в румуно-українських відносинах, в розгортанні співпраці в культурних рамках.

Голова СУР Степан Бучута обширно представив діяльність Сатумарської філії, особливо Михайла Мачоки, у здійсненні цілей, які належать згаданій філії.

Пані Людмила Красицька, прапраправнучка Шевченкової сестри Катерини, яка вручила Михайлові Мачоці згаданий

цей період сповнив 81 рік, друзі побажали йому багато здоров'я і успіхів у праці, серед них, Юра Глеба та Михайлів ровесник Іван Лібер.

23-го березня та ж сама «сюїта» була присутня в парку «В. Лукачу» перед погруддям Тараса Шевченка.

Тут спочатку виступив Степан Бучута, голова СУР, за яким виголосили свої промови префект повіту, голова повітової ради та адвокат Мойш. Вони говорили про життя і творчість Шевченка.

Прапраправнучка Шевченка продекламувала свій вірш, якого склала на Чернечій горі.

Чудово продекламувала вірш Шевченка учениця 10-го класу лицею ім. Т. Шевченка Беатріс Попович родом із Кричунова.

З цієї нагоди вірш про Шевченка Степана Ткачука прочитала його дружина Вірджінія Ткачук.

Подія почалася гімном Румунії та гімном України, а до погруддя Шевченка були поставлені квіти присутніми делегатами під маянням румунського триколюру, українського жовтобла-китного стягу і європейського стягу.

Хоча надворі було холодно, присутні грілися гарячими словами, вираженими перед мікрофоном, Генеральний секретар СУР Люба Горват, весь час, як першого, так і другого дня, не переставала перекладати то з української на румунську, то з румунської на українську мови.

Велику роль відіграв у цій справі хор «Ронянські голоси», який виконав низку пісень для того, щоб «зарядити всю подію, присвячену не лише великому Кобзарю, а і Михайлові Мачоці, який для цього роками працював, трудився і нарешті, добився своєї мети.

Нехай ця праця і ця подія, це явище будуть прикладом і користю для всього українства нашої країни! На все добре!

Іван ЛІБЕР

диплом, визначила його роль у підтримці української мови і культури в українських середовищах.

У своєму слові Михайло Мачока подякував за особливу нагороду, а опісля, як символ співпраці на території повіту, вручив членські квитки найважливішим особистостям повіту, які стали почесними членами СУР.

Беручи під увагу, що Михайло Мачока в

Святкування в Ясах...

(Закінчення. Поч. на 12 ст.)

В рамках музично-хореографічної програми виступали: вокально-інструментальний ансамбль «Буковинка» нашої філії, наставник професор Ілія Горовей, квінтет духових інструментів Національного коледжу мистецтв ім. Октава Банчіле наставник професора Некулай Мустяци, танцювальний гурт «Веселка» Яської філії СУР, наставник професор Родіка Фаліштяну, вокальний гурт «Негостинські голоси» із села Негостина Сучавського

повіту, наставник Феліція Григораш, гурт «Червона Калина» Марамороскої філії СУР, соліст Мирослав Петрецький, гурт традиційного румунського фольклору «Адамос Брасс» Національного коледжу мистецтв «Октав Банчіле», наставник професор Лівіу Адамаке, ансамбль пісні і танців «Джерельце» Вінницької міської школи мистецтв «Вишенька».

Аудиторія мала нагоду полюбуватися й іншими музично-хореографічними та поетичними моментами: декламація віршів поета, бальний танець, народна і класична музика.

Заходи, присвячені великому Кобзарю, завершилися піснею «Реве та стогне...». На сцену вийшли всі гурти і наші почесні гості, які взяли участь у цих урочистостях.

Наші гості оцінили, що програма вдалась, вона стала хорошою і реальною підготовкою до «Року Шевченка», який відзначатиметься у 2014р., до достойного вшанування 200-ї річниці з дня його народження.

Спасибі Вам. Ми з нетерпінням ждемо Вас на наступних подіях, які буде проводити Яська філія СУР.

◆ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ◆

Вони – наша гордість!

СВІТЛАНА ОНУЖИК

участь у «Конкурсі декламування української поезії», який відбувається у Верхній Рівні.

Так у неї за V-ий клас – I премія (повітовий та національний етапи).

За VI-ий клас – I премія (повітовий та національний етапи).

Цього року брала участь у Олімпіаді з української мови – повітовий етап, отримавши I-у премію.

Брала участь у міжнародному конкурсі ім. Петра Яцика.

Співає у шкільному хорі, з яким виступала у рідному селі, а також на фестивалі колядок (Сігет).

Керівник хору – викладач історії п. Марія Яворівська.

Любить учитися, дружить із усіма предметами, але найбільше до душі – українська та румунська мови і музика. Багато читає.

Після закінчення восьмирічки бажає поступити до українського сігетського ліцею ім. Т. Г. Шевченка.

Мріє стати викладачем української мови та літератури.

Бажаю їй дальших успіхів у навчанні та сповненні всіх бажань та мрій.

Марія ЧУБІКА

Світлана народилася у мальовничому марамо-роському селі Вишавська Долина, де навчається і тепер.

Початкову школу закінчила на відмінно. Загальна середня за I-IV-ті класи – «Дуже добре».

Почавши з V-ого класу, бере

ВОСКРЕСЛЕ ПОЛУМ'Я

(Оповідання про Великдень)

Удосвіта у Воскресну неділю пішли жінки до Ісусового гробу. На превелике здивування, побачили, що хтось відвалив камінь, що замикав вхід до гробу. До гробу входили стривожені. Коли ввійшли, засвітили свічку і побачили янгола, що сидів у головах гробу та яснів,

як сонце. Очі його мали ясність блискавки, а одяг блищав, як сніг. Марія Магдалина, побачивши світло, вийшла із гробниці, встромила свічку у землю перед входом та повернулася назад до товаришок. З жаху жінки мов оніміли. Тоді мовив їм янгол:

— Чого шукаєте живого між мертвими? Чи ж не тямите, що Господь заповів, що третього дня воскресне? Ідіть і скажіть учням його, що ви тут бачили.

І вони вийшли. Надворі схилилася Марія Магдалина, щоб узяти свічку. Та,

коли простягла руку по свічку, легко скрикнула. Інші жінки спинилися та роздивлялися, що там сталося. І всі побачили, що поки вони були в печері, свічка змінилася. Вона стала квіткою. Високість і стрункість свічки залишилися, однак полум'я було вже не одне: її оточувало багато лагідних племінців. Було це ясне жовте цвіття. На самому споді горіли великі, розквітлі квіти-племінці. Що більш угору, то менші були вони, а на самому вершечку були пуп'янки. Це були гноти, що ще не горіли. Завжди, коли одне полум'я згасне, зразу запалюється нове цвіт-полум'я. Так спинається світло помалу, щораз вище, до синього неба.

Цю квітку називає наш народ «дивиною», або «царською свічкою». «Дивиною» тому, що здивувала побожних жінок, а «царською свічкою» тому, бо вона зацвіла раненько у Христове воскресіння, на його честь.

Коли побожні жінки вийшли з гробу та зайшли на леваду, на ній горіло жовте полум'я. Було того полум'я густо та багато. Жінки відразу здогадалися, що туди приходив Господь. Вони не зважилися йти за таємними слідами. Вогники були ніжні, мов шовк, та непорушні. Квіти, що вирости під святими ногами воскреслого Спасителя, — це нагідки, або крокіс. Обидві назви нагадують нам, що ця квітка зацвіла під ногами Ісуса, що воскрес, бо назва «нагідки» говорить, що квіти зацвіли під ногами Ісуса, а «крокіс» — що квітки цвіли скрізь, де крокував Ісус.

Антін ЛОТОЦЬКИЙ

Святослава ГОЙ-СТРОМ

Подарунок

Дуже люблю малювати:
Сонце, небо, квіти, хату.
Розмальовую фарбами
Подаруночок для мами,
Ще й листівку напишу:
«Мамо, я тебе люблю!
Ти для мене – сонечко!»
І гарненько допишу:
«Твоя люба донечка».

Моя вишиванка

Називаюся Іванко,
Маю гарну вишиванку,
Бабця її вишивала,
Мама вранці
прасувала.
Дуже дякую обом, –
Виросту я козаком.

Історія свята Великодня

Згідно зі свідченнями Біблії, після смерті, воскресіння і вознесіння Христа на небо історія святкування Великодня розвивалася так: після п'ятидесятниці Великдень святку-

вали кожен неділю, збираючись за трапезою і здійснюючи Євхаристію. Особливо шанували це свято в день смерті і воскресіння Христа, який спочатку випадав на день юдейської Пасхи. Але вже в II столітті християни прийшли до думки, що не личить здійснювати Пасху Христову в один день з распеними його свреями, і постановили відзначати її на наступну неділю після юдейської Пасхи. Так тривало аж до середніх віків, поки християнська церква не розділилася на православну і католицьку.

Пасха – історія свята в наші дні

У сучасному житті історія святкування Великодня розділилася на 3 русла – Великдень православний, Великдень католицький і Великдень юдейський. Кожна з них обросла своїми традиціями і звичаями. Але від цього урочистість і радість від самого свята не стала менша.

Просто для кожного народу і навіть кожної людини вона своя суто особиста і в той же час загальна. І нехай це свято свят і торжество торжеств торкнеться і ваших сердець, дорогі читачі.

З Великоднем вас, любові та миру!

К. ПЕРЕЛІСНА

ХРИСТОС ВОСКРЕС, МОЯ ДИТИНО!

Христос воскрес, моя дитино!
Христос воскрес, Христос воскрес!
Впадимо вдячно на коліна
І помолімось до небес.

Давай же, донечко, молитись,
Дивись на хмарки до небес,
Бог милосердний любить діти...
Христос воскрес! Христос воскрес!

П. ВОРОНЬКО

ВЕЛИКДЕНЬ

На столі – духмяна паска,
А круг неї – писанки.
Уділи нам, Боже, ласки
На всі дні, на всі віки!

Немала у нас родина,
Та молитва всіх єдна:
Хай розквітне Україна,
Як в погожі дні – весна.

Цікаво знати

1 квітня - ДЕНЬ СМІХУ

На думку деяких дослідників, традиція жартувати 1 квітня походить ще від античного фестивалю Деметрія, який відбувався на початку квітня і в основі якого лежала легенда про викрадення богом підземного світу Аїдом доньки Деметри – Прозерпіни. Пошуки доньки ні до чого не призвели – адже її крики були лише обманною луною.

Інші вважають, що святкування Дня сміху пов'язане з весняним рівноденням за Григоріанським календарем.

Скоро після весняного рівнодення давні римляни відмічали свято на честь божества

сміху. Свято це поєднувалося з різними жартівливими обманюваннями.

Ісландці саги розповідають, що звичай обманювати 1 квітня існує з дуже давніх часів та введений самими асами (богами). Цей звичай поширений у Данії, Швеції, Норвегії та в багатьох інших країнах.

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ВІТАЄМО ВАС!

Квітневих іменинників вітаємо.

Здоров'я, щастя, грошей міх бажаємо.
Нехай омріяне і бажане здійснюється,
А серце ваше в морі радості купається.

♦ Стелуцу ДЕРЕШТЯНУ (2 квітня 1953 р.) – референта відділу з питань кадрів при Центральному приміщенні Союзу українців Румунії.

♦ Ельвіру КОДРЯ (6 квітня 1968 р.) – радника в Міністерстві освіти Румунії для української нацменшини. Гарна і добра українка, випускниця Сігетського ліцею та Бухарестського факультету іноземних мов дбає, щоб Олімпіади з української мови проходили успішно та щоб наші учні представлялися на висоті і приносили нам усім радості і гордості. Бажаємо раднику Міністерства освіти Румунії Многая літ! у своє молоді 45-річчя і дальших успіхів у роботі на ниві українства Румунії!

♦ Ірину ПЕТРЕЦЬКУ (7 квітня 1933 р.) – випускницю Сігетського українського педагогічного ліцею, довголітню учительку, яка за весь свій викладацький період, і не лише, боролась за те, щоб верхньорівнянські учні вчилися свої рідної української мови навіть і коли за її

викладання не платили. Завдяки таким нашим учителям, випускникам тих наших українських ліцеїв, які кінець-кінцем було закрито, на своїх місцях не замерла рідна мова. Бажаємо п. Ірині Петрецькій (з дому Семенюк) «На многая і блага літ!» у її гарне 80-річчя!

♦ Івана АРДЕЛЯНА (8 квітня 1938 р.) – священника-пенсіонера марамороського с. Бистрий, вірного служителя української православної церкви в Румунії, батька 9 дітей. Зичимо панотцю «На Многії та благії літа!» з його 75-річчям!

♦ Вікентія НИКОЛАЙЧУКА (9 квітня 1940 р.) – голову Галацької повітової філії СУР, співзасновника цієї організації, який дбає, щоб вона існувала, щоб про українців цього краю знали і поважали їх. Побажаймо подальших успіхів п. Николайчуку.

♦ Богдана КЛЕМПУША (9 квітня 1979 р.) – редактора «Радіо-Інтернаціонал», доброго і щирого українця, члена СУР, вихідця з українського марамороського села Вишавська Долина.

♦ Маріанну МИХАЙЛЯНУ (14 квітня 1956 р.) – секретаря Румуно-української торгової палати, скарбника Буха-

рестської філії СУР та заступника голови Жіночої організації, випускницю факультету іноземних мов (російська-румунська) Бухарестського університету, яка деякий час працювала викладачем та прекладачем.

♦ Юрія ПАРАЩИНЦЯ (19 квітня 1942 р.) – викладача музики, відомого диригента, композитора та автора пісенника для дошкільнят «Рідний краю!..», який має у підготовці до друку пісенники для шкільного молодшого та старшого віку.

♦ Михайла МАЧОКУ (24 квітня 1932 р.) – голову Сатумарської філії СУР та першого заступника голови СУР, доброго, відданого та активного українця, уродженця с. Ремети, Мараморощина. Своєю наполегливою і настійливою працею п. Мачока зумів зробити так, щоб у м. Сату Маре наш геній Т. Шевченко дивився на всіх нас українців з свого п'єдесталу добрими очима, розуміючи, що ми наслідували його слова «І чужого научайтесь, й свого не цурайтесь!». На кожне святкування п. Мачока вміє всіх нас українців Румунії та запрошених з України згуртувати і віддати честь тому, наслідниками якого ми є! Дальшої та успішної Вам роботи на ниві українства, пане Мачока!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПРОВІД СУР

НЕМАЄ ВЖЕ СЕРЕД НАС ВАСИЛЯ ЦАПОВЦЯ...

6-ого квітня ц.р. в сучавській лікарні після нелегкої операції на серце помер наш талановитий гуморист – Василь Цаповець...

В. Цаповець народився 1943 року в селі Шербівці Сучавського повіту. Тут закінчив семирічку, а в місті Сереті – український ліцей.

Філологічний факультет Василь кінчав в місті Яси, після чого учителює в різних селах Сучавщини.

Працював також перекладачем у Кривому Розі (Україна) на металургійному комбінаті, до побудови якого була приключена також і Румунія, в краї, про якого згодом напише книжку репортажів та вражень (ненадруковану).

В. Цаповець – автор двох гумористичних книжок – «Сила переконання» (Видавництво Критеріон, Бухарест, 1984 р.) та «Життя без гриму» (Видавництво Мустанг, Бухарест, 2000 р.). Він співпрацював з часописом «Вільне слово».

Третя збірка короткої прози В. Цаповеця вийде посмертно; вона готується до друку.

В. Цаповець був другим головою Сучавської філії Союзу українців Румунії.

На місяць пережив Василь Цаповець своє 70-річчя...

Хай буде Василю земля пухом! Хай він з Богом спочиває!

«Вільне слово»

Культурно-просвітницький часопис
Союзу українців Румунії

ВІЛЬНЕ СЛОВО

РЕДАКЦІЯ

Головний редактор – Іван КОВАЧ
Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ
Роман ПЕТРАШУК

*

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ
Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК
Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»
Бухарест, Румунія
ISSN 1223-8988

Adresa redacției: Uniunea Ucrainenilor din România
str. Radu Popescu nr. 15, Sector I, București, ROMÂNIA
Tel. 0212220748, 0212220753

Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com

Наклад фінансований
Союзом українців Румунії

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.